

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN HUY LIỆU

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
ĐẨY MẠNH XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI
THỊ XÃ SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGUYỄN HUY LIỆU

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
ĐẨY MẠNH XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI
THỊ XÃ SÔNG CÔNG TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Phát triển Nông thôn

Mã ngành: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐINH NGỌC LAN

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và hoàn toàn chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ để thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Huy Liệu

LỜI CẢM ƠN

Trước hết với tình cảm chân thành và lòng biết ơn sâu sắc, tôi xin gửi lời cảm ơn đến cô giáo PGS.TS. **Đinh Ngọc Lan** - Người trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy giáo, cô giáo trong Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn, các Thầy, Cô thuộc phòng Quản lý sau đại học trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã trực tiếp giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin cảm ơn UBND Thị xã Sông Công; UBND các xã: Bình Sơn, Vinh Sơn, Bá Xuyên, Tân Quang thị xã Sông Công và các hộ gia đình ở 04 xã trên đã cung cấp số liệu thực tế và thông tin cần thiết để tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng, tôi xin chân thành cảm ơn đồng nghiệp, bạn bè, cùng toàn thể gia đình, người thân đã động viên tôi trong thời gian học tập và nghiên cứu đề tài.

Thái Nguyên, ngày 30 tháng 10 năm 2014

Tác giả luận văn

Nguyễn Huy Liệu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Ý nghĩa của đề tài.....	3
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Khái niệm về nông thôn	4
1.1.2. Khái niệm về phát triển nông thôn.....	4
1.1.3. Nông thôn mới	5
1.1.4. Lý luận về phát triển nông thôn và xây dựng mô hình nông thôn mới	11
1.2. Một số kết quả nghiên cứu về xây dựng mô hình nông thôn mới trong và ngoài nước.....	12
1.2.1. Các nghiên cứu trên thế giới	12
1.2.2. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới từ các nước trên thế giới	13
1.2.3. Các nghiên cứu trong nước	14
1.2.4. Xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam	20
1.2.5. Xây dựng nông thôn mới ở tỉnh Thái Nguyên.....	23

Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	27
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	27
2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu	27
2.2.1. Địa điểm nghiên cứu.....	27
2.2.2. Thời gian nghiên cứu	27
2.3. Nội dung nghiên cứu	27
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.4.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	27
2.4.2. Phương pháp xử lý và phân tích thông tin.....	28
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	30
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội thị xã Sông Công.....	30
3.1.1. Địa lý tự nhiên	30
3.1.2. Địa lý hành chính	30
3.1.3. Khí hậu.....	32
3.1.4. Thủy văn	33
3.1.5. Địa chất	33
3.1.6. Tài nguyên đất	33
3.1.7. Tài nguyên sinh vật.....	35
3.1.8. Tài nguyên khoáng sản	35
3.2. Thực trạng về kinh tế xã hội	37
3.3. Thực trạng nông thôn mới 04 xã nghiên cứu/ địa bàn thị xã Sông Công theo các tiêu chí trong bộ tiêu chí quốc gia về xây dựng nông thôn mới	50
3.3.1. Kế hoạch triển khai xây dựng nông thôn mới tỉnh Thái Nguyên.....	50
3.3.2. Thực trạng quy hoạch và thực hiện quy hoạch của 04 xã nghiên cứu theo tiêu chí NTM.....	51
3.3.3. Thực trạng cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội của 04 xã nghiên cứu/ địa bàn thị xã Sông Công theo tiêu chí NTM.....	52

3.3.4. Thực trạng kinh tế và tổ chức sản xuất của 04 xã nghiên cứu/ địa bàn thị xã Sông Công theo tiêu chí NTM.....	57
3.3.5. Thực trạng Văn hóa - Xã hội - Môi trường của 04 xã so với tiêu chí NTM	59
3.3.7. Người dân với vấn đề xây dựng NTM	64
3.3.8. Đánh giá việc thực hiện chương trình NTM trên địa bàn nghiên cứu.....	76
3.3.9. Những thuận lợi và khó khăn trong xây dựng NTM trên địa bàn thị xã Sông Công.....	79
3.4. Đánh giá điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức trong việc thực hiện xây dựng NTM trên địa bàn 04 xã nghiên cứu của thị xã Sông Công.....	80
3.4.1. Điểm mạnh	80
3.4.2. Điểm yếu.....	81
3.4.3. Cơ hội	81
3.4.4. Thách thức	82
3.5. Giải pháp chủ yếu trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn thị xã Sông Công đến năm 2020	83
3.5.1. Quan điểm về xây dựng nông thôn mới trên địa bàn thị xã Sông Công đến năm 2020.....	83
3.5.2. Giải pháp chủ yếu trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn thị xã Sông Công đến năm 2020	85
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	96
1. Kết luận	96
2. Đề nghị	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO	98

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa
NTM	Nông thôn mới
GTVT	Giao thông vận tải
THCS	Trung học cơ sở
VH-TT-DL	Văn hóa- thể thao- du lịch
TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
KHKT	Khoa học kỹ thuật
HTX	Hợp tác xã
VHTT	Văn hóa thể thao
TDTT	Thể dục thể thao
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1:	Biến động đất đai thị xã Sông Công thống kê.....	34
Bảng 3.2:	Dân số trung bình phân theo xã/ trên địa bàn thị xã Sông Công qua các năm 2011 - 2013.....	37
Bảng 3.3:	Hiện trạng lao động Thị xã Sông Công đến năm 2013.....	38
Bảng 3.4:	Đánh giá của người dân về cách thức triển khai xây dựng NTM.....	49
Bảng 3.5:	Dự toán kinh phí xây dựng NTM giai đoạn 2011-2020 tỉnh Thái Nguyên.....	50
Bảng 3.6:	Thực trạng quy hoạch và thực hiện quy hoạch so với tiêu chí NTM 04 xã nghiên cứu/ địa bàn thị xã Sông Công.....	51
Bảng 3.7:	Thực trạng cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội so với tiêu chí NTM tại 04 xã nghiên cứu trên địa bàn thị xã Sông Công năm 2013	52
Bảng 3.8:	Hệ thống ngành giáo dục thị xã Sông Công năm 2013.....	55
Bảng 3.9:	Thực trạng kinh tế và tổ chức sản xuất của 04 xã theo tiêu chí NTM năm 2013	57
Bảng 3.10:	Thực trạng văn hóa - xã hội - môi trường 04 xã nghiên cứu thị xã Sông Công năm 2013	60
Bảng 3.11:	Thực trạng hệ thống chính trị theo tiêu chí NTM 04 xã năm 2013	62
Bảng 3.12:	Đặc điểm hộ gia đình tại 4 xã điều tra năm 2014	64
Bảng 3.13:	Cơ cấu ngành nghề hộ gia đình năm 2013	64
Bảng 3.14:	Nhận thức của người dân về chương trình xây dựng NTM tại 04 xã trên địa bàn thị xã Sông Công	65
Bảng 3.15:	Đánh giá của cán bộ và người dân về việc triển khai xây dựng NTM tại địa phương.....	67

Bảng 3.16: Những công việc người dân tham gia vào xây dựng nông thôn mới tại 04 xã nghiên cứu (n=80).....	68
Bảng 3.17: Ý kiến của cán bộ xã, xóm về khó khăn trong huy động nguồn lực đóng góp bằng tiền (n = 20).....	70
Bảng 3.18: Ý kiến đánh giá của cán bộ trong xây dựng NTM (n = 20).....	71
Bảng 3.19: Tổng hợp giá trị đóng góp của người dân cho xây dựng NTM ở 4 xã nghiên cứu (tính đến hết tháng 12/2013)	72
Bảng 3.20: Đánh giá thực trạng các xã về thực hiện tiêu chí NTM	78
Bảng 3.21: Số tiêu chí chưa hoàn thành của các xã địa bàn nghiên cứu.....	79